

7.12.2023

Vero-osasto
Tiia Hyysalo

Porotalouden tuottoerusteiden vahvistaminen vuodelta 2023 toimitettavaa verotusta varten

Yleistä

Tuloverolain (1535/1992) 44 §:n mukaan porotaloudesta saatu tulo on veronalaista pääomatuloa lukuun ottamatta porotalouden hyväksi tehdyn työn arvoa. Porotaloudesta saatuna tulona pidetään sitä puhdasta tuottoa, jonka porotalouden arvioidaan edellisenä poronhoitovuotena keskimäärin tuottaneen paliskunnan toimesta luettua, vuotta vanhempaa poroa kohti, ottaen huomioon paikkakunnalla tavalliset porokarjasta aiheutuneet kustannukset. Tämä tuotto määrätään kunkin vuoden verotusta varten vahvistettujen tuottoerusteiden nojalla.

Tuloverolain 44 §:n 4 momentin (1058/2021) mukaan valtioneuvoston asetuksella vahvistetaan porotalouden tuottoerusteet viimeistään kunkin vuoden joulukuun 10 päivä. Ennen tuottoerusteiden vahvistamista valtioneuvoston on kuultava Verohallintoa, ja Paliskuntain yhdistyksen on viimeistään kunkin vuoden lokakuun 31 päivänä tehtävä valtioneuvostolle ehdotus porotalouden tuottoerusteista.

Porotalouden tuottoerusteet

Verohallinto on 1.11.2023 antanut tuloverolain 44 §:n 4 momentin mukaisen lausunnon porotalouden tuloverotuksen tuottoerusteista vuodelle 2023. Verohallinnon lausunnon pohjana on ollut Paliskuntain yhdistyksen 25.10.2023 päivätty esitys porotaloudesta saadun tulon verotuserusteiksi vuodelle 2023. Ehdotus perustuu paliskuntien ilmoittamiin tietoihin, joilla porotalouden tuottavuuteen vaikuttavat tekijät on pyritty selvittämään mahdollisimman yhtenevin perustein. Tietojen ilmoittamisessa käytettävä lomake täyttöohjeineen on vahvistettu Verohallinnossa.

Verohallinnon lausunnossa todetaan Paliskuntain yhdistyksen ehdotukseen liittyen seuraavaa:

”Poronhoitovuonna 2022/2023 teurastettiin 70 262 poroa, eli lähes sama määrä kuin edellisenä poronhoitovuonna. Teuraiden keskipaino kasvoi 5,9 prosenttia ja oli 24,67 kiloa. Teuraiden arvonlisäveroton keskihinta nousi edellisen poronhoitovuoden 9,91 eurosta 11,91 euroon/kg. Teurastulon yhteismäärä kasvoi edellisestä poronhoitovuodesta 27,3 prosenttia 20,64 miljoonaan euroon.

Porotalous sai porotalouden ja luontaiselinkeinojen rakennetukilain (986/2011) mukaisia avustuksia ja muita tuotantoavustuksia poronhoitovuonna 2022/2023 yhteensä noin 1,74 miljoonaa euroa. Poronmistajille on lisäksi maksettu eläinlääkkeitä tukea (VNA 470/2022) yhteensä 5,3 miljoonaa euroa. Porotalouden saamat korvaukset liikenteen aiheuttamista vahingoista olivat yhteensä 3,71

miljoonaa euroa. Petojen porotaloudelle aiheuttamista vahingoista maksettiin korvauksia yhteensä 7,4 miljoonaa euroa. Porotaloutta kohdanneiden vahinkojen korvaamisesta annetun lain (987/2011) mukaisia tuhokorvauksia ei porotalouteen maksettu lainkaan poronhoitovuonna 2022/2023.

Kaikkien paliskuntien yhteenlaskettu teurastulon ja muiden tuloerien yhteismäärä oli poronhoitovuonna 2022/2023 noin 40,24 miljoonaa euroa. Edelliseen poronhoitovuoteen verrattuna tulot laskivat noin 7 prosenttia.

Porotalouden kokonaiskustannukset poronhoitovuonna 2022/2023 olivat 35,55 miljoonaa euroa, josta 7,7 miljoonaa euroa oli paliskuntien kirjanpidossa selvitettyjä poronomistajien yhteisiä menoja ja 27,8 miljoonaa euroa poronomistajien henkilökohtaisia menoja. Porotalouden kokonaiskustannukset nousivat 1,76 prosenttia edellisestä poronhoitovuodesta.

Tulojen ja kustannusten erotuksena laskettu porotalouden puhdas tulo oli poronhoitovuonna 2022/2023 yhteensä noin 4,69 miljoonaa euroa (poronhoitovuonna 2021/2022 8,36 miljoonaa euroa ja poronhoitovuonna 2020/2021 4,86 miljoonaa euroa). Lukuporojen määrä oli päättyneenä poronhoitovuonna yhteensä 169 738, jolloin lukuporoa kohti lasketuksi keskimääräiseksi tuotoksi muodostui 27,64 euroa.

Teurastusten vuosittainen vaihtelu, vaihtelut erilaisten porotalouteen maksettavien korvausten maksatusrytmeissä ja lukuporomäärän vaihtelut aiheuttavat joissakin paliskunnissa huomattavia vuotuisia tasomuutoksia lukuporoa kohti laskettavaan tuottooperusteeseen. Keskimääräisen tuoton arviointiin tähtäävän porotalouden tuloverojärjestelmän kannalta jyrkät vuotuiset tuottovaihtelut eivät kuitenkaan ole tarkoituksenmukaisia. Muutosten tasoittamiseksi Paliskuntain yhdistyksen ehdotus perustuu vakiintuneen käytännön mukaan kolmen peräkkäisen poronhoitovuoden keskimääräiseen tuottoon kohtuullistettuna kertoimella 0,8.

Lukuporoa kohti arvioidun tuoton alarajana on vakiintuneen käytännön mukaisesti pidetty 2 euroa/lukuporo myös niissä paliskunnissa, joissa paliskunnan laskennallinen tulos kolmen vuoden keskiarvona ja kertoimella 0,8 kohtuullistettuna on alarajaa pienempi tai negatiivinen. Tuottooperuste-ehdotuksessa on lisäksi otettu huomioon tuloverolain 30 a §:ssä (1323/2016) tarkoitettu yrittäjävähennys. Edellä kuvatulla tavalla laskettuihin paliskuntakohtaisiin tuottolukuihin on tehty vielä viiden prosentin suuruinen yrittäjävähennys, jolloin esimerkiksi tuoton alaraja on 1,90 euroa.

Verotettava puhdas tuotto lukuporoa kohti on Paliskuntain yhdistyksen ehdotuksen mukaan keskimäärin 29,01 euroa, ja porotalouden verotettavaksi puhtaaksi tuotoksi koko poronhoitoalueella yhteensä muodostuu noin 4,92 miljoonaa euroa, mikä on 1,2 prosenttia enemmän kuin edellisenä poronhoitovuonna. Yrittäjävähennyksen verotuottoa pienentävä vaikutus on yhteensä noin 259 000 euroa. Paliskuntia, joissa verotettava tuotto on vain 1,90 euroa/lukuporo, on 10 kappaletta.”

Verohallinto esittää lausuntonaan, että porotalouden tuottooperusteet verovuodelle 2023 vahvistettaisiin valtioneuvoston asetuksella Paliskuntain yhdistyksen ehdotuksen mukaisina.

Taloudelliset vaikutukset

Ehdotetuilla tuottooperusteilla porotalouden verotettavaksi puhtaaksi tuotoksi koko poronhoitoalueella vuonna 2023 saadaan noin 4,92 miljoonaa euroa, kun se vuonna 2022 oli noin 4,87 miljoonaa euroa.

Ehdotus

Edellä esitetyn perusteella ehdotetaan, että porotalouden tuottooperusteet vuodelle 2023 vahvistetaan Verohallinnon lausunnon ja Paliskuntain yhdistyksen esityksen perusteella oheisen asetusehdotuksen mukaisiksi. Asetus on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2024 ja sitä sovellettaisiin vuodelta 2023 toimitettavassa verotuksessa.

Tiia Hyysalo
Veroasiantuntija